

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 230/07-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Lalíka prerokoval sťažnosť J. Š., M., zastúpeného advokátkou JUDr. Ľ. R., K., v ktorej namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. J. Š. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia J. Š. v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. L. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bardejov j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 230/07-36 z 13. marca 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tomto skutkovom stave:

«Okresný súd Bardejov do dnešného dňa meritórne nerozhodol. Posledné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 14. 2. 2006, od tej doby je Okresný súd Bardejov nečinný a to aj napriek sťažnostiam adresovaným predsedovi Okresného súdu Bardejov zo dňa 13. 11. 2006 a 13. 12. 2006, teda (...) došlo v konaní pred Okresným súdom (...) k bezdôvodným prietáhom v trvaní najmenej jeden a pol roka.

Podľa názoru sťažovateľa súdny spor trvá neprimerane dlhú dobu (...) a po ôsmich rokoch od začatia súdneho konania, sa o nároku sťažovateľa právoplatne nerozhodlo.

Nárok sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k pozemku nemožno považovať za práve ani fakticky zložitý, sám sťažovateľ sa v súdnom spore choval aktívne.

Z uvedených dôvodov sťažovateľ (...) stratil dôveru v spravodlivé rozhodnutie súdu, pociťuje poníženie a znásobil sa aj pocit krivdy a odmietnutia spravodlivosti.

(...)

Sťažovateľ dňa 13. 12. 2006 podal na Okresnom súde Bardejov sťažnosť na prietahy v konaní. Predseda Okresného súdu Bardejov v odpovedi sťažovateľovi uviedol, že: „pre zistené prietahy v konaní vec z pohľadu plynulosti úkonov súdu budem osobne sledovať a v prípade potreby prijímať opatrenia.“, Aj napriek tomuto prísľubu súd vo veci ďalej nekonal.»

3. Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil:

„Základné práva sťažovateľa J. Š. na prerokovanie a rozhodnutie vo veci bez zbytočných prietáhov upravené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj jeho právo na prerokovanie vecí súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov sp. zn. 8 C 1030/00 bolo porušené.

Prikazuje sa, aby Okresný súd Bardejov vo veci sp. zn. 8 C 1030/00 konal.

Súd priznáva sťažovateľovi podľa článku 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky finančné zadostučinenie vo výške 60 000,- Sk.

Súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov právnej zástupkyňi sťažovateľa JUDr. L. R., advokátke, so sídlom v K. v zmysle ust. § 11 ods. 2 vyhl. 655/04 Z. z. vo výške 6732,- Sk /2 x právny úkon á 3176,- Sk, 2 x paušál á 190,- Sk (prevzatie a písomné podanie vo veci).“

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodnil takto:

„Spravodlivé finančné zadostučinenie od Ústavného súdu Slovenskej republiky požaduje sťažovateľ ako nemajetkovú ujmu za dlhodobé stresy a právnu neistotu v súdnom konaní, ktoré má pre neho značný význam a ktoré je treba aj z pohľadu Európskeho dohovoru považovať za záležitosť dôležitého významu, nakoľko ide o citlivú otázku a problém, pretože sťažovateľ očakáva, že k náprave dôjde bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ nadobudol pocit, že sa rozhodnutia nedočká vo veci samej čo ho mimoriadne ponižuje a spôsobuje mu aj psychickú útrapu.“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci podaním z 1. apríla 2008 písomne vyjadril okresný súd (sp. zn. Spr 309/08) a k jeho vyjadreniu zaujala podaním z 21. apríla 2008 stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľa.

4.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol:

„Vec Okresného súdu Bardejov sp. zn. 8 C 1030/00 na súd došla dňa 29. 12. 2000. Podľa sťažovateľa súd od 14. 2. 2006, kedy vo veci bolo posledné pojednávanie, až doposiaľ je nečinný (...). Toto tvrdenie sťažovateľa zodpovedá skutočnosti.“

Pojednávanie zo dňa 14. 2. 2006 bolo odročené po tom, čo obe strany sporu prejavili záujem spor skončiť dohodou. Dňa 17. 3. 2006 žalobca súdu doručil písomné podanie, ktorým oznámil, že k mimosúdnej dohode nedošlo a žiada v konaní pokračovať. Ďalší úkon súdu bol realizovaný až dňa 26. 3. 2008, ktorým vo veci bol nariadený termín pojednávania na deň 30. 4. 2008.

Z uvedeného je zrejmé, že súd v období od 17. 3. 2006 do 26. 3. 2008 bol nečinný, čo treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktorými došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (...). Tvrdenie sťažovateľa o prieťahoch v konaní som akceptoval aj v mojom stanovisku k jeho sťažnosti

podanej podľa § 62 a násl. zákona číslo 757/2004 Z. z. (list predsedu súdu zo dňa 22. 1. 2007 Spr. 1606/06). Dodávam iba, že prietahy v konaní boli vyvolané predovšetkým preložením zákonnej sudkyne na výkon funkcie sudkyne na iný súd a nedostatočným počtom sudcov na Okresnom súde Bardejov...“

4.2 Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol:

«Nepovažujeme za potrebné nejako zvlášť sa vyjadrovať k tvrdeniam predsedu Okresného súdu Bardejov, nakoľko potvrdil existenciu nami namietaných prietahov v konaní. Dávame súdu do pozornosti, že predseda súdu uznal aj tú skutočnosť, že súdny spor trvá neprimerane dlho čím došlo aj „k porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“. Námietky, že prietahy v konaní boli vyvolané predovšetkým preložením zákonnej sudkyne a nedostatočným počtom sudcov na Okresnom súde v Bardejove, nie sú dostačujúce a ako také nemôžu ísť na ťarchu účastníka...»

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 1030/00 ústavný súd zistil tento relevantný priebeh a stav predmetného konania:

Návrh na začatie konania bol podaný sťažovateľom proti dvom žalovaným osobám o určenie, že im nevzniklo vlastnícke právo k pozemku, a o zrušenie registrácie dohôd

Štátnym notárstvom v B. na okresnom súde 29. decembra 2000, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 8 C 1030/00.

Následne vo veci boli vykonané tieto úkony:

Zapisovateľka vyhotovila úradný záznam 30. júna 2001, v ktorom uviedla, že zákonná sudkyňa bola od 1. apríla 2001 až do 30. júna 2001 na odbornej stáži na Krajskom súde v Prešove, a z toho dôvodu v spise neboli vykonané žiadne úkony.

Sudkyňa dala 9. januára 2002 kancelárii pokyn, aby vyzvala žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, doručila žalobný návrh žalovaným a pripojila spis tunajšieho súdu sp. zn. R II 713/89 a R II 2/90.

Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za žalobný návrh 18. januára 2002.

Sudkyňa dala 7. februára 2002 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 20. marec 2002, vyzvať sťažovateľa na predloženie originálov listín, o ktoré opiera svoj nárok, a urgovať vyjadrenie žalovaných.

Žalovaní sa podaním okresnému súde 18. februára 2002 vyjadrili k žalobnému návrhu.

Sťažovateľ 11. marca 2002 zaujal stanovisko k vyjadreniu žalovaných.

Okresný súd 20. marca 2002 vykonal súdne pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil sťažovateľ a žalovaný v 2. rade. Okresný súd vypočul účastníkov konania a pojednávanie odročil na 22. marec 2002 za účelom vynesenia rozsudku.

Dňa 22. marca 2002 okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 1030/00-30 vo veci samej tak, že čiastočne žalobný návrh zamietol a v zostávajúcej časti vylúčil uplatňovaný nárok na samostatné konanie.

Sťažovateľ 25. apríla 2002 podal odvolanie proti rozsudku v časti, ktorou bol zamietnutý žalobný návrh.

Sudkyňa dala 29. apríla 2002 kancelárii pokyn, aby vyzvala sťažovateľa na doručenie ďalšieho rovnopisu odvolania pre žalovaných a zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

Sťažovateľ podaním na okresnom súde 9. mája 2002 doplnil odvolanie o dôvody.

Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie 23. mája 2002.

Žalovaní sa podaním okresnému súde 12. júna 2002 vyjadrili k odvolaniu.

Sudkyňa dala 14. júna 2002 kancelárii pokyn, aby bol spis predložený Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Krajský súd v Prešove prevzal 27. júna 2002 predmetný spis.

Krajský súd v Prešove 27. novembra 2002 rozhodol uznesením sp. zn. 4 Co 388/02 tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd prevzal predmetný spis vrátený Krajským súdom v Prešove 10. januára 2003.

Sudkyňa dala 28. januára 2003 kancelárii pokyn, aby bolo doručené uznesenie Krajského súdu v Prešove účastníkom konania, aby sťažovateľ v zmysle názoru Krajského súdu v Prešove vysloveného v uznesení upravil žalobný petit a predložil geometrický plán v lehote 30 dní pod následkom zastavenia konania.

Sťažovateľ podaním na okresnom súde 19. februára 2003 navrhol okresnému súdu zmenu žalobného petitu v alternatívnej podobe a predložil fotokópiu geometrického plánu.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 1030/00-60 zo 7. novembra 2003 opätovne vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov v petite žalobného návrhu v lehote 10 dní pod následkom zastavenia konania.

Sťažovateľ podaním na okresnom súde 18. decembra 2003 navrhol okresnému súdu zmenu žalobného petitu.

Sudkyňa dala 31. marca 2004 kancelárii pokyn na pripojenie spisov sp. zn. D 612/89 a D 66/89 a vyžiadanie listov vlastníctva zo Správy katastra v B.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 1030/00-63 z 8. apríla 2004 spojil konanie vedené pod sp. zn. 8 C 1030/00 a 5 C 218/2003 na spoločné konanie. Pripustil čiastočnú zmenu žalobného návrhu a čiastočne zmenu nepripustil a čiastočne konanie zastavil.

Sťažovateľ 1. júna 2004 podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 8 C 1030/00-63 z 8. apríla 2004 v časti, ktorým bolo konanie zastavené.

Sudkyňa dala 3. júna 2004 kancelárii pokyn, aby bol spis predložený Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Krajský súd v Prešove prevzal 19. júla 2004 predmetný spis.

Krajský súd v Prešove 25. októbra 2004 rozhodol uznesením sp. zn. 4 Co 140/04 tak, že napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd prevzal predmetný spis vrátený Krajským súdom v Prešove 14. decembra 2004.

Sudkyňa dala 21. januára 2005 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 12. máj 2005 a vyzvať sťažovateľa na predloženie pozemnoknižnej zápisnice.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 1030/00-77 z 21. januára 2005 poučil sťažovateľa o procesných právach a povinnostiach.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 1030/00-78 z 21. januára 2005 vyzval žalovaných, aby sa v lehote 30 dní písomne vyjadrili k veci, a poučil ich o procesných právach a povinnostiach.

Sťažovateľ podaním okresnému súdu 28. februára 2005 požiadal okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd výzvou č. k. 8 C 1030/00-81 zo 17. marca 2005 požiadal sťažovateľa o preukázanie rodinných, zárobkových, majetkových a sociálnych pomerov potrebných na rozhodnutie o jeho žiadosti na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v lehote 10 dní.

Sťažovateľ sa vyjadrili k veci podaním okresnému súdu 5. mája 2005.

Okresný súd 12. mája 2005 vykonal súdne pojednávanie, na ktorom sa zúčastnil sťažovateľ a žalovaný v 2. rade. Sťažovateľ vyhlásil, že netrvá na tom, aby ho okresný súd oslobodil od platenia súdnych poplatkov a aby mu ustanovil právneho zástupcu. Okresný súd vypočul účastníkov konania a pojednávanie odročil na neurčito za účelom vykonania ďalšieho dokazovania. Sťažovateľovi uložil v lehote 30 dní predložiť geometrický plán, v ktorom bude zakreslená parcela mpč. 890 kat. úz. M.

Sťažovateľ podaním okresnému súdu 25. mája 2005 oznámil nemožnosť splnenia uloženej úlohy - predložiť geometrický plán.

Sudkyňa dala 11. októbra 2005 kancelárii pokyn nariadiť termín pojednávania na 16. december 2005.

Podaním zo 14. decembra 2005 právny zástupca žalovaných ospravedlnil neúčast' na pojednávaní a požiadal o odročenie pojednávania.

Súdneho pojednávania 16. decembra 2005 sa zúčastnil sťažovateľ. Okresný súd pojednávanie odročil na 14. február 2006.

Okresný súd 19. decembra 2005 požiadal Správu katastra B. o doručenie pozemnoknižnej vložky, na ktorej je evidovaná parcela č. 890 kat. úz. M.

Správa katastra B. 10. januára 2006 doručila pozemnoknižnú vložku č. 313 kat. úz. M.

Súdneho pojednávania 14. februára 2006 sa zúčastnil sťažovateľ a žalovaný v 2. rade. Po vypočutí sporových strán okresný súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom uzatvorenia dohody. Okresný súd uložil účastníkom konania, aby v lehote 30 dní oznámili, či došlo k dohode.

Sťažovateľ 17. marca 2006 oznámil okresnému súdu, že k dohode medzi sporovými stranami nedošlo.

S súdnom spise je založené potvrdenie z 15. januára 2007, že vec sp. zn. 8 C 1030/00 bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie do senátu 5 C.

V súdnom spise je založené potvrdenie zo 7. septembra 2007, že vec sp. zn. 8 C 1030/00 bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie do senátu 3 C.

Sudca dal 26. marca 2008 kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 30. apríl 2008.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 1030/00-111 z 26. marca 2008 poučil sťažovateľa o procesných právach a povinnostiach.

Okresný súd uznesením č. k. 8 C 1030/00-112 z 26. marca 2008 poučil žalovaných o procesných právach a povinnostiach.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej a druhej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom

boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (II. ÚS 61/98). Podľa názoru ústavného súdu k stavu právnej istoty účastníka konania dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu vo veci alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04).

1. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1.1 Ústavný súd konštatuje, že predmetom posúdenia je občianskoprávne konanie (rozhodovanie o určenie vlastníckeho práva a neplatnosti dohôd registrovaných štátnym notárstvom), ktoré sa začalo 29 . decembra 2000, teda pred viac ako siedmimi rokmi, uskutočnili sa v ňom pojednávania vedené okresným súdom, vo veci bolo vyhlásené meritórne rozhodnutie okresného súdu, ktoré bolo zrušené odvolacím súdom, a nie je k dnešnému dňu právoplatne skončené. Konanie okresného súdu v prerokúvanej veci možno hodnotiť ako konanie, ktoré nie je právne a fakticky zložitú.

1.2 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že s'ťažovateľ svojím konaním nespôsobil zásadné priet'ahy v konaní, aj keď v priebehu konania menil petit žaloby a žiadal okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a ustanovenie advokáta, od tejto žiadosti však neskôr ustúpil. Uvedenou činnosťou s'ťažovateľ neprispel k plynulému a efektívnemu priebehu súdneho konania, hoci formálne konal konformne s procesnoprávnou úpravou (Občiansky súdny poriadok, pozn.). Uvedené správanie s'ťažovateľa ale nemalo priamu súvislosť s nižšie zistenou dobou nečinnosti okresného súdu (bod 1.3), preto na ňu ústavný súd neprihliadal.

1.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej občianskoprávnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu práv s'ťažovateľa, ústavný súd zistil, že okresný súd bol v určitých obdobiach nečinný, pričom plynulému prerokovaniu danej veci nebránila žiadna zákonná prekážka (napr. rozhodnutia II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04).

Vychádzajúc z predloženej s'ťažnosti a z pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatoval zbytočné priet'ahy v období od 29. decembra 2000 do 9. januára 2002 (okresný súd vyzval s'ťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku) v trvaní viac ako 1 rok, keď bol

okresný súd nečinný, resp. nevykonával úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza. K ďalším zbytočným prieťahom v konaní došlo v čase od 17. marca 2006 do 27. marca 2008 (sudca poučil účastníkov sporu o procesných právach a povinnostiach).

Zistené prieťahy v súdnom konaní sp. zn. 8 C 1030/00 vedenom okresným súdom predstavujú spolu viac ako tri roky.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prieťahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

2. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3. V náväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

4. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 60 000 Sk z dôvodov uvedených v časti I odôvodnenia nálezu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie.

Pri určení jeho výšky vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 1.1 až 1.3 tejto časti odôvodnenia) považuje za primerané v požadovanej sume 60 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný vyplatiť ho sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

5. Ústavný súd ďalej uvádza, že v konaní pred ústavným súdom platí podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde zásada, že účastník konania uhradza trovy konania zo svojho. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa. Právna zástupkyňa sťažovateľa vykonala tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie z 3. marca 2008 a 21. apríla 2008. Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov v znení neskorších predpisov) za rok 2008 je jedna šestina z výpočtového základu 19 056 Sk, t. j. 3 176 Sk a trikrát režijný paušál 190 Sk. Za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom patrí advokátke odmena v celkovej sume 10 098 Sk.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právnu zástupkyňu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť ustanovenej právnej zástupkyňi trovy právneho zastúpenia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet ústavného súdu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

6. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2008